

Riktig materialvalg

Riktig valg av materiale og dimensjoner er avgjørende for levetiden for VA-anlegg – og også for totaløkonomien i et VA-prosjekt. I

Trond Andersen i NORVAR er sekretær i den nye materialvalggruppen.

bransjen er det ofte usikkerhet omkring valgene mellom de ulike kvalitetene som tilbys, og dette har NORVAR tatt fatt i.

Ledningsnettgruppen i NORVAR har derfor nedsatt et eget materialvalg som skal vurdere praktiske erfaringer med ulike rørkvaliteter.

Gruppen ledes av NORVARs Trond Andersen og består av erfarne VA-folk i hovedsak fra kommunesektoren.

Gruppen har besluttet å ha hovedfokus på ett tema om gangen og vil i første fase se nærmere på støpejernsrør i ulike kvaliteter og dimensjoner. Senere er tanken å studere andre rørmaterialer, sier Andersen. I tillegg vil eventuelle løpende saker bli vurdert.

Gruppen har bare vært i arbeid siden oktober i fjor, og har en prøveperiode på 2 år. Det vil bli en evaluering av arbeidet innen utgangen av året for å vurdere videreføring av gruppen. Gruppen mener det er mange aktuelle problemstillinger å ta tak i videre.

- Gruppen skal være et rådgivende organ som skal fokusere på de praktiske erfaringene brukerne opplever ved bruk av forskjellige rørkvaliteter og gi innspill videre slik at det kan komme til nytte for brukere - eksempelvis ved revisjon av VA/Miljø-blad. Og meningen er selvsagt at disse erfaringene skal bli kjent både for leverandører og grossister, entreprenører og rørleggere, kommuner og byggherrer, rådgivere og konsulenter.

- Vi vil også informere bransjen gjennom artikler og innlegg i bransjebladene, og vi er selvsagt åpne for henvendelser, råd og spørsmål underveis i arbeidet, sier Andersen.

Mattilsynet skjerper kontrollen med vannverkene og VA-nettene

Mattilsynet er i ferd med å gjennomføre en av de største aksjonene i organisasjonens historie: Alle de 63 distriktskontorene har startet en storkontroll for å gå grundig gjennom vannverkene og VA-nettene i mer enn 350 av landets totalt 3600 vannverk – private og offentlige.

- Målet har vært å få kontrollert spesielt de verkene vi har spesielle mistanker til, eller som det er lenge siden vi sist har besøkt, forteller Mattilsynets Tor Odd Silset. Ved utgangen av januar er drøyt 200 verk kontrollert og rapporter er kommet fra kontrollene ved ca. 100 av dem. Fasit er at 35 vannverk har fått pålegg med tidsfrister mens ett har fått tvangsmulkt. Det er omtrent som forventet fra Mattilsynets side.

Mattilsynets undersøkelse har fått bred mediedekning – blant annet i Aftenposten (se faksimile) som slår fast at kloakk i springen dessverre ikke er noe sjeldent fenomen i verdens rikeste land. Til Aftenposten sier Silset at undertrykk i vannsystemet er et alvorlig problem som utgjør en helse- og miljørisiko for forbrukerne. Folkehelseinstituttet og SINTEF peker spesielt på at rør fra før 1970 utgjør et stort problem når det gjelder kvalitet, og det er selvsagt en utfordring når man

vet at omtrent halvparten av rørene i Oslo er av denne kvaliteten...

Truls Krogh i Folkehelseinstituttet anslår at det vil koste rundt 50 milliarder å skifte alle dørlige rør, men mener at det nok er mer realistisk å tredoble dagens utskiftningstempo, noe som vil bety at rundt 2 % av rørene byttes hvert år. I så fall vil alle rør fra før 1970 være vekk om 15 år.

Dette er et typisk eksempel på et jernrør lagt før 1970. Det har grodd igjen av rust og annet grunn. Bildet er fra vannverket i Drammen kommune. (Foto: CHRISTEN RÆSTAD)

Kloakk i springen

Vannrørene som er fra før 1970, er så dårlige at forurenset vann flere steder lekker inn i drikkevannet. Hvor eneste dag. Det er vort i byene.

SOLRUN DREGELD

11.01.07

Sjekk alderen på rørene tilknyttet ditt vannverk [her](#).

I perioden etter krigen og fram til 1970 skulle landet bygges opp. Det skulle skje både raskt og billig.

- Rørene fra denne perioden er stort sett laget av asbest og jern. De er altfor tynne og det tøres derfor hull på dem, sier Truls Krogh til Aftenposten.no. Han er avdelingsdirektør for vannhygiene på Folkehelseinstituttet (FHI).

- Vannrørene som er lagt før 1970 er ikke i forhold til standarden vi krever i dag. Inlekkaging av forurenset vann er et problem, sier seniorforsker på SINTEF, Sveinung Sægrov. Han har jobbet med vann- og avløpsprosjekt i 20 år.

Slike hull finnes i mange av vannrørene rundt om i landet. Dette vannrøret er fra vannverket i Drammen kommune. (Foto: Christen Ræstad)

Les også

11.01.07

11.01.07

Handlingsplan fremfor langtidsplan

Hele VA-nettet i Namsos vil være skiftet ut om 5 år, mener avdelingsingeniør Kristian Foss.

- Nei, i øyeblikket kjører vi uten noen langtidsplan. Vi hadde selvsagt en detaljert plan for et par år tilbake, men vi maktet ikke å leve opp til den. Ting tok lenger tid enn vi hadde trodd. Nå arbeider vi etter en handlingsplan som har full fokus på å få skiftet ut vårt gamle ledningsnett, og så håper vi i løpet av året å få tid til å etablere en ny langtidsplan som har lenger perspektiv, sier Kristian Foss som er avdelingsingeniør i VA-avdelingen i Namsos Kommune.

Med eller uten langtidsplan: Namsos Kommune jobber målbevisst for å få skiftet byens ledningsnett som skaffer vann og fjerner avløp for de 13000 innbyggerne...pluss et slakteri og et meieri og en del annen industri. Omtrent halvparten av nettet er skiftet til dato – resten håper Foss å få tatt i løpet av de nærmeste 5 årene.

- Begrensningen ligger selvsagt i avgiftsinntektene. VA-arbeidet er selvfinansiert, og vi ser ikke at det er rimelig å øke avgiftene i nærmeste fremtid. Vi ligger

allerede ganske høyt i forhold til andre kommuner. Det betyr at vi årlig har rundt 25 millioner å rutte med. 15 millioner er øremerket utskiftningen av VA-nettet – resten av pengene går til forefallende arbeid og administrasjonskostnader.

VA-nettet er selvsagt også langt mer enn bare ledningene. Kommunen må ha både vannverk og renseanlegg, og her står også oppgaver i kø:

- Drikkevannet fikk vi i 1998 kritikk for fra Mattilsynet. Vi har hatt en del problemer med å gi vannet riktig behandling og har brukt noe tid på det. Nå har vi funnet frem til gode kjemikalier og god vannbehandling, og nå kan vi være stolte av drikkevannet vårt. Avløpssituasjonen er ikke helt avklart – vi mangler rensing av enkelte utslipp, men arbeidet er i gang og i løpet av neste år skal alt avløpsvann være forsvarlig rensert før det slippes ut, lover Fossen.

Lærebok om VA-ledninger i plast ligger nå klar på Internett

Fra pressekonferansen der læreboken ble introdusert. Fra venstre i bildet Ulf K. Gjærøe fra Norsk Wavin AS, Ole Kristian Hagen fra Hydro Polymers og Ole H. Bævre fra Pipelife Norge AS.

Forleden kunne norske plastrør- og råvareprodusenter presentere en digital lærebok om plastrørssystemer til bruk innen vann og avløpsledninger. Boken er en nettbasert kunnskapsbank og beregnet for studenter ved høyskoler og universiteter m.fl.

Den nettbaserte kunnskapsbanken er kommet i stand ved et samarbeid mellom de enkelte medlemmer i Den norske Plastrørgruppen og i samråd med lærere fra norske ingeniørhøyskoler som foreleser i faget VA-teknikk.

Informasjonen i boken er faktabasert og kunnskapsbanken er bygget opp slik at den skal være brukervennlig med hensyn til å hente fram stoff. Opplegget starter med å gi en kortfattet innføring i de enkelte temaer og en rask innføring i stoffet. Foruten å presentere de viktigste polymermaterialene som brukes i moderne VA-systemer gis det innføring i installasjon for de forskjellige ledningstyper.

Prosjekterende innen private konsulentfirmaer, utførende entreprenører samt offentlige etater som eiere av vann og avløpsledninger vil også ha stor nytte av det nye opplegget.

Boken finner du på nettadresse: www.pif.no/dnp
Den ligger fritt tilgjengelig og du trenger ingen passord el.a. for å få tilgang til stoffet.